

Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara

Diplomová práce

MÉDIA A EXPERIMENT

SYMFONIE

BcA. Václav Marian

Plzeň 2016

Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara

Katedra výtvarného umění

Studijní program Výtvarná umění

Studijní obor Intermedia

Diplomová práce

MÉDIA A EXPERIMENT

SYMFONIE

BcA. Václav Marian

Vedoucí práce: Doc. akad. mal. Vladimír Merta
Katedra výtvarného umění
Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara
Západočeské univerzity v Plzni

Plzeň 2016

Prohlašuji, že jsem práci zpracoval(a) samostatně a použil(a) jen uvedených pramenů a literatury.

Plzeň, duben 2016

.....

podpis autora

Poděkování

Na tomto místě bych rád poděkoval panu Doc. akad. mal. Vladimíru Mertovi za podporu a mnoho užitečných rad při psaní této práce a celkové realizaci. Chtěl bych poděkovat i Bc. Petru Kutkovi, Ing. Štěpánu Dykovi a Marku Bozděchovi za poskytnutí jejich technických i hudebních znalostí a provedení všech důležitých pokusů. Velký dík také patří mé rodině a mé přítelkyni, za jejich nekonečnou podporu a trpělivost. Nakonec bych chtěl poděkovat svým přátelům a všem dalším, kteří věnovali svůj čas, um nebo jen cenné informace a umožnili tím realizaci mé práce.

OBSAH

1.	MÉ DOSAVADNÍ DÍLO V KONTEXTU SPECIALIZACE	1
2.	TÉMA A DŮVOD JEHO VOLBY	10
3.	CÍL PRÁCE.....	12
4.	PROCES PŘÍPRAVY	14
5.	PROCES TVORBY	16
6.	TECHNOLOGICKÁ SPECIFIKA.....	17
7.	POPIS DÍLA.....	18
8.	PŘÍNOS PRÁCE PRO DANÝ OBOR.....	19
9.	SILNÉ STRÁNKY	20
10.	SLABÉ STRÁNKY	21
11.	SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ	22
12.	RESUMÉ.....	23
13.	SEZNAM PŘÍLOH.....	25

1. MÉ DOSAVADNÍ DÍLO V KONTEXTU SPECIALIZACE

Během mého předchozího, tříletého bakalářského studia Meziprostředkových dialogů pod vedením Doc. MgA. Mileny Dopitové i dosavadního navazujícího studia Intermedia pod vedením Doc. akad. mal. Vladimíra Merty, jsem se zabýval různými vlastnostmi lidských myšlenek, smyslů a paměti, které obvykle souvisely se mnou samotným nebo měly vztah k přírodě, a to jako takové, ale i přímo ke krajině, kde jsem vyrůstal, kde žiji nebo je jinak ke mě spojena. K těmto vztahům jsem se snažil najít vhodnou formu. Nejčastěji jsem používal jako médium intermediální instalaci s přesahem do fotografie či videa nebo nechal pouze samostatný objekt. Důležitým kritériem pro mě vždy bylo, aby forma byla čitelná a srozumitelná i pro ostatní a měla tak výpovědní hodnotu a obsah, se kterým by se mohlo ztotožnit i více lidí a ti mohli mou myšlenku posunout třeba zase o něco dál.

V mých dosavadních dílech jsem se snažil zobrazovat například komplikovanost a zároveň křehkost úsilí k dosažení nějakého vytyčeného cíle. K tomu jsem vytvořil objekt nesoucí název „Až k vrcholu“¹ ve tvaru pyramidy, kdy všechny jeho stěny byly poskládané z menších jednotlivých geometrických částí. Ty mají mezi sebou mezery, a tak nedoléhají, čímž deformují celou pravidelnost pyramidy, která má tak i špic s více vyústěními. Ovšem za ideálních podmínek do sebe jednotlivé části zapadají, díky tomu by vznikla nedeformovaná a pravidelná pyramida. Víme ale, že při dosahování cíle, či řešení nějakého problému nic tak ideálně nejde, a to měl tento objekt vyjadřovat.

¹ Viz obrazová příloha 1

Ve druhém ročníku jsem pomocí plexiskla ztvárnil kufr, na který byla vedena projekce mnou pořízených fotografií starých zaprášených hraček z mého dětství. Tato instalace nesoucí název „Půda“² symbolizovala pomyslný kufr, zaplněný a stále se plnící našimi vzpomínkami, bez něhož neuděláme jediný krok, nemůžeme ho někde nechat, ztratit ani nám ho nikdo neukradne. I když o tom třeba ani moc nepřemýšlíme, i přesto je to podle mého nejcennější zavazadlo, co stojí za to sebou nosit.

Následující projekt pojmenovaný „Čistička“³ byl tvořen na téma: Stíny jsou stejně důležité jako světlo. Začal jsem přemýšlet, jak téma působí na mě samotného. Jaké jsou mé představy při jeho zkoumání. A postupně jsem rozebíral samotný význam stínu. Co to vlastně je? A jak vzniká? Jak se proměňuje? Napadlo mě, že je to působení dvou elementů navzájem se pojících a na sebe působících. A napadlo mě, nechat se touto ideou vést. Například nalézt místo, prostor v přírodě nebo budově a nechat na mne působit a inspirovat se jím k vytvoření nějakého díla objektu nebo obrazu.

Po nalezení zajímavého prostoru, jsem začal s jeho působením na mě. Zároveň jsem měřil i čas, po který se na místě zdržoval. Nejvhodnějším prostředkem a výtvarnou formou byly fotografie či video spojené s objektem. Původně jsem měl v úmyslu obarvit neškodnou barvou blízký potok, jako reakci na černou skládku poblíž. Od tohoto ztvárnění jsem později opustil a vytvořil takovou pomyslnou čističku, která by sloužila k očištění okolní přírody a zároveň k očistě společnosti a lidského jednání k přírodě. Pomyslná čistička se skládala z nařezaných plexiskel tvořících jednotlivé boxy, vyplněné molitanem jako filtrem a propojené průhlednými hadičkami. Vytvořil jsem tak pětidílný objekt na základě působení

² Viz obrazová příloha 2

³ Viz obrazová příloha 3

mnou vybraného specifického prostoru v přírodě, které trvalo zhruba jednu hodinu.

Své bakalářské studium jsem dokončil multimediální instalací nesoucí název „Paměť vody“⁴, u které se stalo závěrečné vyústění, trochu až filozofické myšlenky, základním stavebním kamenem do budoucí tvorby až nakonec i do mé diplomové práce. Tou myšlenkou myslím to, jak moc ovlivňujeme a jsme ovlivňováni okolím a přírodou obklopující nás jako jednotlivce i jako celek. Tento vzájemný vztah s postupem tvorby mých předchozích prací k podobnému tématu, mě přivedl k myšlence, jak velké množství informací musíme vyzařovat my sami ze sebe a kolik informací přijímáme z vnějšku. Onen možný fakt mne naprosto fascinoval a fascinuje stále. Začal jsem tedy přemýšlet, jakým způsobem bych ztvárnil nebo zachytil tuto elementární energii, tyto informace, které jsou možná stejným fenoménem, jako je vzduch a voda kolem nás. K tomu se mi poštěstilo shlédnout dokument rozebírající myšlenku, o možnosti, že voda aspiruje určitou schopností a možností jaké - si paměti. Čili má potenciál stát se nosičem informace z okolních vlivů i nést v sobě informaci bez ohledu na vzdálenost. Celý princip prý funguje na rozložení a skladbě molekul v určitých svazcích.

„Abych lépe pronikl a pochopil smysl těchto teorií o paměti vody, rozhodl jsem se uskutečnit pokus. Vydal jsem se do univerzitní laboratoře, kde jsem toto téma probral s panem Ing. Petrem Lobazem. Na několik sklíček od mikroskopu jsme spolu umístili kapky destilované vody a následně je dali do odlišných míst po laboratoři.

Druhý den jsme sklíčka s uschlými kapkami vody pozorovali pod mikroskopem. Zjistili jsme, že v důsledku bezbarvé vody nejsou zcela

⁴ Viz obrazová příloha 4

znatelné její struktury. Ale už pouhým okem bylo vidět, že kapky na sklíčkách se odlišují.

To mě přesvědčilo o možnosti zobrazení a uložení informace z okolí, v kterém žiji. Rozhodl jsem se o instalaci sklíček s vodou do míst, které jsou se mnou spojena. Část jich je koncipována do blízkého okolí domova a část do volné krajiny poblíž mé obce. Tyto sklíčka jsem umístil do zahradního domku, u domácí studny a na půdu. Dále k fotbalovému hřišti, k potůčku pramenícímu v lese, pod most k řece Radbuze a na louku. Vodu jsem nechal zaschnout, a tak uzavřel informace z každého místa.

Díky prožitku z míst a načerpání informací o vodě, vyústilo mé přemýšlení o tématu ve stylizovaný objekt. Ten znázorňuje svým kruhovým tvarem koloběh tekoucí vody a zároveň uzavření cyklu informací. Jeho části jsou tvořeny jednoduchými geometrickými tvary, které mají význam základního nositele informace i základních čtyř živlů. Jejich uskupení je založené na principu propojení těchto elementů, kdy oheň, voda, vzduch tvoří tři dynamické elementy. Propojením těchto tří živlů vzniká Země, jako čtvrtá statická část. Objekt je výtvarným produktem, vycházejícím jak z části řecké filozofie o vzniku světa, ke kterému jsem postupně dospěl, tak o přesvědčení, že voda je nositelem informací. A zároveň jsem si nemohl nevšimnout podobnosti objektu do stylizovaného květu, což by souviselo s řeckým slovem „fysis“⁵ – květ, svět, příroda.

Voda pro mnoho lidí bohužel není ničím víc než samozřejmou kapalinou tekoucí v neomezeném množství z vodovodního kohoutku. Ti bystřejší si pak uvědomují, že jde o látku nezbytnou k životu. Jen málokdo však chápe její výjimečnost.

⁵ Wikipedia [online]. 2016, 21. 4. 2016].Fysis.

Dostupné z WWW:< <http://sk.wikipedia.org/wiki/Fysis>>.

Cílem mé bakalářské práce bylo vytvoření interaktivního objektu, jehož smyslem má být sebeuvědomění a sebereflexe nad počínáním svým i ostatních v širším kontextu dění. Dále jsem se snažil o porozumění a o pochopení důležitosti vědět víc o místě, v kterém žiji a v kterém žijí ostatní. Možná právě tím zjišťuji více sám o sobě. To jsou pro mě velmi cenné informace a svým způsobem důležitější než informace přijímané vodou. I díky nim se mohu v budoucnu posunout dále a zjistit tak více. Šlo mi o nalezení a poznání nejen o smyslu vody, ale i o osobu samotnou. Vždyť bez pochopení jednoho, není pochopení druhého. V závislosti podpořeného sérií fotografií právě z mého nejbližšího okolí, v kterém se tvoří pouto trvajícím minimálně napořád.

Tímto textem se snažím vysvětlit od počátku veškeré postupy tvorby práce, vývoj konceptu a související inspirační zdroje. Myslím si, že myšlenku jako takovou jsem obsáhl a dokončil, přesto bych se jí i v budoucnu rád zabýval. Vlastní koncept nalézání reálné podoby neuchopitelného byla složitě a dlouho hledaná. Ale samotná forma vyjádření a realizace je mi blízká. Zároveň ale uvažuji o zapojení jiných médií do instalace (video, zvuk), což v momentální formě nebylo zapotřebí vzhledem k uchování ucelené a čisté formy.⁶

V mém navazujícím magisterském studiu, jsem měl díky otevřenosti Doc. akad. mal. Vladimíra Mertý po celou dobu tvorby, volnou ruku ve volbě jím zvolených témat, ale i možnosti výběru témat vlastních. Díky tomu, jsem mohl tvořit podle sebe, jako reakci na nějaký osobní impulz, určitou zkušenost či vlastní myšlenku.

Z projektů, které jsem za své tříleté magisterské studium dokončil, bych chtěl představit hlavně ty, jenž byly v určitém ohledu takovým experimentem a trochu performancí na mě samotném.

⁶ Otik.uk.zcu.cz [online]. 2016, 21. 4. 2016]. Bakalářská práce – Paměť vody – Václav Marian Dostupné z WWW:<https://otik.uk.zcu.cz/bitstream/handle/11025/2464/bakalarska_prace_vaclav_marian_konecna%20verze1.pdf?sequence=1>.

První dílo bylo na téma smysly a neslo název „Musíš se lépe dívat“⁷. Přemýšlel jsem nad nimi ve vztahu k lidským smyslům. Zaobíral jsem se jednotlivými smysly a myšlenkou, který smysl je obecně pro člověka zásadní a který je nejvíce zásadní pro mě. Později mi došlo, že pro většinu lidí, včetně mě, je nejdůležitějším smyslem zrak. Vnímáme jím 80 až 90 procent informací ze svého okolí. Pro mě, jakožto člověka pozorujícího svět a dění kolem sebe převážně s fotoaparátem v ruce je zrak nejvíce dominantním smyslem.

Po zhodnocení všech načerpaných informací jsem se rozhodl na sobě vyzkoušet experiment a nechal jsem se vést neznámou trasou poslepu s fotoaparátem. Kdykoliv jsem měl pocit, že je někde něco zajímavého nebo neobvyklého, tak to vyfotografoval, aniž bych věděl, co vlastně fotografuji. Zopakoval jsem to ještě jednou v odlišném prostředí, a zároveň jsem z obou tras nasnímal zvuk. Výsledkem byly tedy dvě série fotografií, nasnímaný zvuk a osobní a velmi intenzivní zkušenost. Načež jsem se rozhodl, že výsledným výstupem bude zprostředkování mnou nabraných zkušeností.

A tak se série fotografií prezentovaly chronologicky. Seřazené v jednotném pásu a překryté matnou folií tak, že fotografie nebyly dostatečně viditelné, neboť i já neviděl, co v danou chvíli fotografuji. Dále jsem vytvořil intimní prostor, ve kterém měl divák možnost poslechnout si zvuk, co mne provázel, co jsem slyšel a byl mým orientačním vjemem v průběhu trasy. A i díky němu mně jako slepého fotografa vedl k reakci na podněty k focení.

Experimenty s lidskými smysly, mne zaujaly natolik, že se mi staly inspirací v dalším projektu, který jsem pojmenoval „Metal kontra opera“⁸. Nyní jsem se však chtěl zabývat možným vztahem

⁷ Viz obrazová příloha 5

⁸ Viz obrazová příloha 6

mezi sluchem a zrakem. Udělat výzkum jejich vzájemné ovlivnitelnosti a proměnlivosti.

Tento propojený vztah dvou pro člověka nejzásadnějších smyslů, mě zaujal svou velkou otevřeností a neomezenými možnostmi. Snažil jsem se to tentokrát uchopit a vyjádřit jednoduše a čistě, i díky tomu, že od začátku jsem měl poměrně jasnou představu o způsobu zobrazení a počítal se vznikem fotografií s audiem nebo jednotným videem.

Velmi mne zaujala vlastní myšlenka toho, že každý člověk poslouchající a vyhraněný pro určitý hudební žánr, je jím možná nevědomky krátkodobě, ale i dlouhodobě ovlivňován. Že lidé poslouchající například rockovou hudbu, možná vnímají vizuálně své prostředí jinak, než lidé poslouchající například výhradně klasickou vážnou hudbou. Zajímalo mě, jestli některé detaily vnímají pouze rockeři, zatímco klasikům by například tyto detaily splývaly s okolím a naopak.

Přemýšlel jsem, jak se pokusit získat důkazy o tomto mnou domnělém jevu. Nakonec jsem zvolil jednoduchý experiment - fotografovat stejnou lokalitu, jednou s poslechem metalové hudby a jednou opery. K tomu jsem sám sebe určil jako nejvhodnější osobu, jako člověka s poměrně nevyhraněným hudebním stylem a zároveň z mého pohledu, citlivým k vizualitě a vnímání okolí.

Po nalezení vhodné lokality a vymezení trasy od zabydlené městské části, až po přilehlé periferie, postupně se měnící ve volnou krajinu, jsem zde týden poslouchal téměř jen metalovou hudbu. Po tomto časovém úseku jsem šel opět při poslechu hudby fotografovat ve zvolené lokalitě. Následující týden jsem poslouchal směs všech žánrů muziky, jako takové „sluchové očištění“. Pro další týden jsem byl tentokrát připraven k poslechu výhradně jen opery. Poslední den v týdnu jsem opět fotografoval stejnou trasu se sluchátky s hudbou na uších. Z pořízených

snímků jsem vytvořil dvě obrazové koláže, rozdělené podle hudebního stylu, aby tak bylo možné porovnat rozdíly ve vnímání stejné lokality a vidět měnící se pohled posluchače na svět kolem nás.

Ve druhém ročníku v zimním semestru bylo pro celý ateliér zadáno téma "živly města", přičemž prostředky i výstupy byly čistě na naší volbě. Protože téma mělo souviset pokud možno s Plzní, chtěl jsem pracovat s živlem, který je protkán celým městem. Plzeň leží na čtyřech řekách, které se slévají do páté s názvem Berounka. Voda mě inspirovala již v předešlé tvorbě, a tak šlo o volné navázání na mou bakalářskou práci, ve které jsem absorboval informace konkrétního prostoru do kapky vody. Tato zkušenost mi následně pomohla najít cestu k nalezení vhodného výtvarného projevu.

Má mysl byla fascinována tím, že každá jednotlivá řeka, protékající městem, absorbuje vjemy, látky a další informace z celé oblasti, každého zákoutí kudy teče a promíchává je s ostatními toky při slévání se jedny do druhé až nakonec do té poslední, Berounky.

Pro prezentaci všech načerpaných informací jsem nakonec opět částečně navázal na svou bakalářskou práci. Odebral jsem vzorek vody z Berounky jako řeky, ve které jsou všechny předešlé toky spojeny v jednu, a má tedy nejbohatší a zároveň nejkoncentrovanější informace z celého města.

Na laboratorní sklíčko jsem umístil kapku ze vzorku vody Berounky a nechal ji na něm následně uschnout. Sklíčko jsem poté oskenoval a získal tak „zakódovanou informaci“ v obraze. Následně jsem řešil jak dál s informací v obraze kapky naložit. Rozhodl jsem se extrahovat ji z obrazu pomocí zvuku. Pomocí 3D programu a programátora jsme vytvořili křivku získanou snímáním napříč obrazem. Tu jsme převedli do číselných hodnot. Po konzultacích se zvukařem a hudebníkem jsme tyto hodnoty použily a tak jsme vygenerovaly z křivky zvuk.

Výsledkem byly tedy informace v podobě abstraktní melodie z celého města, pocházející z vody Berounky, živlu, kterým je Plzeň protkána. Finální zvukovou instalaci jsem nazval „Obraz je zvuk a zvuk je...“⁹

Protože výsledný produkt měl v sobě ještě velký potenciál pro další zpracování a výzkum, rozhodl jsem se mu dále věnovat. Vznikl tak pomyslný přechod mezi mou bakalářskou a následně touto diplomovou prací. Tímto textem se Vám pokusím vysvětlit nebo alespoň částečně přiblížit myšlenku celé mé práce.

⁹ Viz obrazová příloha 7

2. TÉMA A DŮVOD JEHO VOLBY

Na školní rok 2015/2016 byla vypsána následující témata:

VIDEOINSTALACE VE VEŘEJNÉM PROSTORU

- Intervence nových médií do městského prostředí. Výstupem může být kvalitní a přesvědčivá dokumentace díla audiovizuálními prostředky.

SITE SPECIFIC

- Instalace v interiéru nebo exteriéru, reflektující identitu místa. Součástí, za určitých okolností i výstupem, je dokumentace, projekt, fotografie, video.

PROCESUÁLNÍ OBJEKT

- Instalace, trojrozměrné dílo, zaměřené na fenomén času, pohybu, proměny. Jako finální dílo lze akceptovat i přesvědčivou prezentaci audiovizuálními prostředky.

INTERNET JAKO MÉDIUM: HOMMAGE À SUTNAR

- Realizace uměleckého projektu v prostředí internetu. Za výsledné dílo se považuje pouze funkční publikovaný projekt.

VĚDA A UMĚNÍ

- Mezioborová spolupráce, navazující na kreativní principy a postupy různých disciplín. Forma ani médium nejsou definovány.

PERFORMANCE A JEJÍ DOKUMENTACE

- Událost v čase, kdy je jako médium využita fyzická identita autora. Důraz je kladen na způsob a formu dokumentace díla.

INTERAKTIVNÍ ENVIROMENTÁLNÍ PROJEKT

- Cílem tohoto tématu je otevření problematiky sociální a společenské způsobilosti umělecké tvorby a možností, jakými

umění disponuje v kontextu současného dění ve společnosti.
Forma ani médium nejsou definovány.

MÉDIA A EXPERIMENT

- Výzkum a tvorba na téma uplatnění nových prostředků
a technologií v umělecké oblasti.

SÍLA IDENTITY

- Téma je určeno pro ty, kteří mají v úmyslu rozvíjet své vlastní
autorské záměry. Volba média musí odpovídat obsahovému
záměru.

Po společné konzultaci s Doc. akad. mal. Vladimírem Mertou nad
výše zmiňovanými tématy a pečlivém prostudování jednotlivých
specifik jsme se shodli, že nejvhodnější vzhledem k mé
dosavadní tvorbě, bude vyhovovat téma - MÉDIA A EXPERIMENT,
a protože jsem již poměrně dlouho dopředu věděl, čím se budu
zhruba chtít věnovat a zabývat ve své diplomové práci, byl výběr
nejvhodnějšího tématu ke zpracování o to jednodušší.

Toto téma nejlépe vyhovovalo mé snaze věnovat se myšlenkám
a otázkám, které jsem ve svém studiu zkoumal a zkoumám i v této
diplomové práci. Mám zde možnost zkoumat potenciál a nalézat jiné
cesty a způsoby jak zobrazit zakódované informace uchované
z celého města ve vodě pomocí transformace obrazu do zvuku.
Do melodie, která je stejně abstraktní jako obraz, ze kterého vznikla,
ale i přesto si myslím a doufám, že posouvá hranice o kousek dál.
Že otvírá další myšlenky a je to další kapkou v poháru poznání
o uvědomění si kdo jsme, co je kolem nás a možná i co je smyslem
všeho.

3. CÍL PRÁCE

Název mé diplomové práce je SYMFONIE.

Pokud se ohlédnu zpět do minulosti z pohledu mé tvorby a témat, která mne zajímala, jednalo se obvykle o vztah mezi člověkem a přírodou či navzájem se ovlivňujících forem. V posledních letech mého studia, jsem v rámci svých projektů, analyzoval různé druhy výzkumů, popřípadě realizoval experimenty dokazující nebo vyvracející nějaký jev. Převážně se jednalo o jevy, které byly mnohdy z počátku poměrně blíže nespecifikované, a až dokončením jejich bádání, dostávaly jasný obraz a čitelné sdělení.

Když zde sumarizuji výčet mých dosavadních myšlenek, začínám si postupně uvědomovat ten určitý podvědomý cíl. Cíl ukazující, že to celé bylo a je určitou snahou o upozornění na drobnosti v životech, a myslím si týkající se snad každého z nás. Takové drobnosti, co člověka více, či méně ovlivňují k nějakému jednání. Mohou být součástí tvorby naší osobnosti nebo jsme naopak my tím elementem, způsobujícím nějakou změnu, co může být v základu tak niterná, že si jí už ani nevšimáme. A tak mám pocit, že některé tyto maličkosti za naší pozornost opravdu stojí.

Myslím si, že tím prvním impulzem a odrazovým můstkem pro mne byla má bakalářská práce. Jejím obsahem byla prvotní fascinace nad shlédnutým dokumentem „*Tajemství vody*“¹⁰, pojednávajícím

¹⁰ *Dokumentární film – Tajemství vody*

Dostupné z WWW:< <http://www.youtube.com/watch?v=QcjlSgmiVal>> - 1 díl

Dostupné z WWW:< <http://www.youtube.com/watch?v=Xi430eN9d8Y>> - 2 díl

Dostupné z WWW:< <http://www.youtube.com/watch?v=VO4SYuMj41k>> - 3 díl

o potenciální možnosti, že voda má „paměť“ ve smyslu, molekulového rozložení, tzv.: „klastrů“¹¹. Podle dokumentu, se voda chová jako houba, která do sebe absorbuje a následně zase vypouští všechny vjemy, impulzy a zdroje různých informací, které předává dál. Tím myslím člověka, zvíře i rostlinu, protože právě podle toho přijímáme do těla informaci, kterou měla voda v danou chvíli v sobě. K tomu připadá v úvahu otázka, co to s naším tělem a myslí dělá? Dokonce prý voda reaguje i na druh hudby, i jakou má člověk náladu. Na základě toho, jsem se pokusil výše zmíněnou metodou absorbovat a zaznamenat informaci, působení mnou předem vybraných míst s určitou citovou vazbou. Posléze jsem získané informace převedl do obrazu a tím jsem uchoval jejich stopu, kód navzdory tomu, že ho zatím neumíme přečíst.

Tímto experimentem jsem se odhodlal vstoupit do mnou neprozkoumaných a pravděpodobně velmi hlubokých vod, ale potenciál, který jsem v tom cítil, mne nezastavil na pouhém břehu poznání, a tak doufám, že jsem se zde neutopil, ale naučil se zde plavat a povznést zase dál.

Pro mne se tato diplomová práce stává určitým hledáním pravdy a honbou za něčím co je zatím blíže nepopsané. K tomu se snažím nalézt cestu a zobrazit obsah, který bude mít sílu oslovit diváka, ale hlavně jí bude divák rozumět.

Dále se v této teoretické části snažím rozebrat samotnou zvukovou instalaci dle její vnější - vizuální i konceptuální roviny a všech jejích stádií vývoje. Zároveň se s ní pokouším nahlížet do různých příbuzných témat a inspiračních zdrojů. Načerpávat tak další cenné nápady a myšlenky do další případné tvorby. Protože nalézt zdroj inspirace je pro tvůrčího člověka něčím úžasným a důležitým jevem pro jeho další tvorbu.

¹¹ *klastr = svazek molekul držící pohromadě přes vodíkové můstky*

4. PROCES PŘÍPRAVY

Proces přípravy mé diplomové práce svým způsobem pomyslně začal už v zimním semestru druhého ročníku na navazujícím magisterském studiu v rámci klauzurní práce na ateliérové téma „živly města“ pod názvem „Obraz je zvuk, zvuk je...“ zde jsem tvořil zvukově – obrazovou instalaci. Tuto práci beru jako součást a v podstatě začátek celého procesu příprav, i když jsem při její tvorbě ještě celkový potenciál, jenž obsahuje a který se mi postupně otevřel, neviděl. Ono uvědomění přišlo až v rámci finalizace tohoto projektu. Mám na mysli postup generování a extrahování samotné matematické křivky, díky které mohu později vytvářet samotný zvuk a jeho výslednou podobu. V těchto aspektech jsem vycítil potenciál a nynější nedostatky. Tomu následovala další rešerše a konzultace, jaké jsou reálné a pro mě dostupné možnosti. Konzultoval jsem tedy budoucí technické postupy a jeho změny. Jednalo se hlavně o postup snímání obrazu naskenované uschlé kapky vody z řeky Berounky.

V první fázi jsem s pomocí 3D programu Blender vygeneroval matematickou křivku napříč obrazem, udělal jsem tak pomyslný průřez uschlou kapkou. Nyní ve druhé fázi je matematická křivka snímaná opět ve 3D programu Blender, ale tentokrát je pohyb kamery, která detekuje příslušná data, vedena po obrazu kapky stejným stylem, jako gramofonová jehla snímající vinylovou desku, čili od kraje ke středu obrazu. Tento způsob jsem zvolil jednak proto, že je to právě jistý druh parafráze na gramofon a také proto, že je výsledná křivka mnohem delší a je tedy delší i finální zvuková stopa.

Proces příprav byl i ujasněním a vytyčením všech cílů a dopilováním konceptu práce. Sloužil pro vytvoření možností prezentace a vizuálních forem, které mi připadaly vhodné k celkové koncepci.

Především po technické stránce jsem se snažil vyzkoušet vhodné možnosti. Je jasné, že vytvořit si finální koncept předem a vše až do konce dodržet je takřka nemožné, vzhledem k tomu, když se jedná o experiment, takže vždy raději počítám se změnami. Proto si myslím, že je dobré samotné přípravy nepodceňovat a využít všech nasbíraných informací a nabitých zkušeností, aby tvorba šla hladce.

5. PROCES TVORBY

Když výše popisuji proces všech příprav pro započítí samotné tvorby, mám pocit, že ono hledání a zkoušení různých postupů, forem a skic je už součástí tvoření. Pro mě, je proces kdy naplňuji sebou předem dané cíle, když zhmotňuji ideu, kterou mám v hlavě tak bývá obvykle to, co mě na celé práci nejvíce naplňuje a těší. Nejčastěji je součástí mého tvořícího procesu přemýšlení nad onou věcí, nahlížení z různých úhlů pohledu, jelikož to je to co mě na tom baví a dává smysl v určitém osobním prožitku tvoření.

Samotný začátek tvorby své diplomové práce jsem započal v polovině roku 2015 a průběžně na ní pracoval, nejintenzivněji však od ledna 2016. V tomto období jsem se zabýval hlavně formou instalace. Proběhlo několik pokusů jak nejlépe přenést a „vizualizovat vibrace“¹² a „zvukové frekvence“¹³, které vyluzuje samotná melodie vytvořená z obrazu kapky vody. Dále naleznutí vhodného zvukového zesilovače a reproduktoru s dostatečnou silou. Bylo pro mne důležité, aby tyto komponenty korespondovaly s celkovým vizuálním vzezřením.

Kladl jsem si za nejdůležitější, aby zvuková instalace nebyla překombinovaná. Mohli tak tím všechny její části spolu fungovat a navzájem se nerušily. Aby nebyla instalace příliš komplikovaná pro diváka, tak jsem se její vizuální koncepci snažil co nejvíce zjednodušit a minimalizovat. Je totiž důležité, aby forma nepřebýla obsah, ale vše bylo v esteticky přijatelné rovnováze.

¹² Viz obrazová příloha 8

¹³ Viz obrazová příloha 9

6. TECHNOLOGICKÁ SPECIFIKA

Odebral jsem vzorek vody z Berounky jako řeky, ve které jsou všechny předešlé toky spojeny v jednu, a má tedy nejbohatší a zároveň nejkoncentrovanější informace z celého města.

Na laboratorní sklíčko jsem umístil kapku z výše popsaného vzorku vody Berounky a nechal ji na sklíčku následně uschnout. Laboratorní sklíčko s uschlou kapkou vody jsem poté opatrně oskenoval na skeneru značky Epson V700 v rozlišení 3200 dpi v obrazovém formátu TIFF získal jsem tak dostatečně velký obraz a „zvětšeninu“¹⁴ „zakódovanou informaci“ v obraze. Následně jsem kamerou ve 3D programu Blender a s odbornou asistencí grafika a programátora Bc. Petra Kutka jsme vytvořili křivku získanou spirálovitým snímáním obrazu od kraje k jeho středu. Křivku jsme převedli do číselných hodnot. Po pokusech se získanými hodnotami a konzultacích se zvukařem a hudebníkem Ing. Štěpánem Dykem jsme tyto hodnoty použily v audio programu, díky kterému jsme vygenerovaly z křivky zvuk.

Abych dosáhl požadované síly vibrací ze zvukových frekvencí zakoupil jsem výkonný „100 wattový reproduktor“¹⁵, který jsme společně, za technické pomoci Marka Bozděcha instalovali a připojili do korekčního předzesilovače spojeného se zesilovačem o výkonu 2x 60W. V tomto složení je pouštěná melodie dostatečně silná, že její frekvence rozpohybována vodní hladinu na reproduktoru.

¹⁴ Viz obrazová příloha 10

¹⁵ Viz obrazová příloha 11

7. POPIS DÍLA

Má diplomová práce se skládá ze dvou částí. První je část zvuková stopa ve formátu MP3 – výsledný audio mix pocházející z komplikovaného a zdlouhavého procesu, jímž jsou extrahované informace v podobě abstraktní melodie. Je to jako kód informací čtený pomocí zvuku z celého města, pocházející a koncentrovaný z vody Berounky, živlu, kterým je celé město Plzeň protkáno.

A druhou je část vizuální – výkonný 100 wattový reproduktor o průměru 32 cm umístěný na kovový podstavec o výšce 90 cm přetřený neutrální šedou barvou, aby zapadal a nevyčníval z minimalistického řešení celkové „audio – instalace“¹⁶. Reproduktor je umístěn „hlavou“ vzhůru a na něm je přiložena prohnutá plastová deska přenášející vibrace a zvukové frekvence z obrazu vytvořené melodie. Deska je naplněná vodou, jejíž hladina při spuštění reproduktoru se začne vlnit a kmitat. Výsledkem toho informace obsažená ve vodě a extrahovaná výše zmíněným postupem se tak stává velmi fyzickým fenoménem. Pocitem živoucí energie.

¹⁶ Viz obrazová příloha 12

8. PŘÍNOS PRÁCE PRO DANÝ OBOR

Myslím si, že nebudu ojedinělým případem, jestliže zde napíši, jak je těžké a komplikované hledat konkrétní přínos. Obzvláště, když se svou diplomovou prací primárně o dalekosáhlý přínos nepokouším, neboť jak bylo kdysi řečeno „vše už bylo“. Má diplomová práce je spíš snahou o to, najít si v současném konceptuálním umění své místo, které by mi vyhovovalo.

Doufám, že touto prací přináším aspoň částečně inovativní pohled a zamyšlení se nad propojením a vztahy mezi lidmi a mezi člověkem a přírodou. S určitostí však vím, že tato práce má přínos především pro mne samotného a můj osobní rozvoj v budoucí tvorbě a tehdy možná nabydu většího přesvědčení a snad i konkrétních faktů, jaký přínos má díla obsahují.

9. SILNÉ STRÁNKY

Za silné stránky své diplomové práce považuji hlavně poměrně jasně definovanou myšlenku a ucelený koncept. Dále sem zahrnuji čistotu a zdánlivou jednoduchost zvolené formy k zobrazení a propojení samotného díla. Z mého pohledu je totiž souhra propracované myšlenky s objektem nebo instalací, kterou má představovat mnohdy složitě a nejasně prezentovaná a nezasvěcený divák náhle může dlouze tápat, co tím autor vlastně myslel. Tím nechci samozřejmě tvrdit, že je dobře, když z díla na první pohled víme vše, co chce autor říct. Mám na mysli jakousi hranici výpovědního rázu, kdy máme šanci pochopit, co dané dílo znamená a zároveň máme dostatek prostoru pro vlastní interpretaci a ztotožnění se s dílem. To považuji za nejsilnější stránky každé tvůrčí myšlenky, sdělované konceptuální formou umění. Jistě, je to důležitá stránka pro jakoukoliv formu umění, ale mám pocit, že právě za konceptuálním a intermediálním dílem se v dnešní době dost často schová i špatná práce. Ta se pak právě obhazuje ve svých nedostacích předem stanoveným záměrem, že to tak má být a je to tak správně. Naštěstí, se obvykle najde někdo, kdo tuto „lež“ objeví a upozorní na ní, pak už je to jen na každém jednotlivě, jestli se takzvaně „nechá opít rohlíkem“.

Abych popsal další silné stránky mé diplomové práce, potřeboval bych mít nezaujatý postoj a příslušný odstup. Uvědomuji si, že toho mohu docílit jen velice obtížně a pravděpodobně se ho ani nemohu zcela zbavit. Nejlépe takto může hodnotit člověk s objektivním pohledem a kritickým myšlením. V tomto textu se bude muset čtenář spokojit pouze s mým autorským zhodnocením díla.

10. SLABÉ STRÁNKY

Každý experiment v sobě skrývá určitou dávku nevyzpytatelnosti a tajemna právě proto, že se člověk pouští do něčeho nepoznaného, předem neurčeného. Kdy teprve posléze zjistí, co objevil a jestli něco objevil. Zda dosáhl svých vytyčených cílů či nikoliv. Vyvarovat se těmto chybám a předcházet případnému neúspěchu nelze s jistotou asi nikdy, neboť jak je známo, „co se může pokazit, to se pokazí“. Je tedy třeba nepodcenit přípravu a důslednost před samotným experimentem.

Nebudu zde zastírat, že je má diplomová práce bez chyb a absencí slabých stránek, samotný výstup mohl být více propracovaný v technickém přenosu vibrací zvuku na vodní hladinu. Jsem ale ve své povaze puntičkář a detailista a tak mám tento pocit téměř pokaždé, kdy odevzdávám nějakou práci. Častokrát je tento fakt poměrně na obtíž, protože tím prodlužuji čas věnovaný dané práci, ale na druhou stranu to co odevzdám a čím se prezentuji, je vizitka mé osoby a tak se snažím o co nejlepší, což mě motivuje v dalším tvůrčím počínání.

Popsat slabé stránky své práce je ten samý problém, jako při popisu silných stránek. Tuto část nemohu já sám popsat tak, aby byla objektivně zhodnocena, protože mi chybí náležitý odstup. Přesto jsem se o to v rámci svých kritických možností pokusil.

11. SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

Seznam použitých zdrojů:

a) Knižní a periodická literatura

1. CÍLEK, Václav. Orfeus: Kniha podzemních řek. Praha: Dokořán, 2009. ISBN 978-80-7363-244-1.
2. NEUBAUER, Z., ŠKRDLANT, T. Skrytá pravda Země: živly jako archetypy ekologického myšlení. Praha: Mladá fronta, 2005. ISBN 80-204-1181-X.
3. SÁDLO, J., STORCH, D. Biologie krajiny: Biotopy České republiky. Praha: Vesmír, 1999. ISBN 8085977311
4. OSBORNE, Peter. Conceptual Art. Londýn: Phaidon, 2002. ISBN 0-7148-3930-2.
5. BOURRIAUD, Nicolas. Postprodukce. Praha: Tranzit, 2004. ISBN 80-903452-0-4.
6. KEIKO, Sei. Konečná krajina. Praha: One woman press, 2004. ISBN 80-903455-0-4.
7. GROSENICK, Uta. Art now. Köln: Taschen, 2005. ISBN 38228-4093-9.
8. JOST, Francois. Realita/fikce - říše klamu. Praha: Akademie múzických umění, 2006. ISBN 80-7331-056-9.
9. ECO, Umberto. Dějiny ošklivosti. Praha: Argo, 2007. ISBN 978-80-7203-893-0.
10. ECO, Umberto. Dějiny krásy. Praha: Argo, 2005. ISBN 80-7203-677-7.

12. RESUMÉ

The title of my thesis is the SYMPHONY.

If I look into the past in terms of my work and topics that interested me, they were mainly about the relationship between man and nature and interplay of forms. In the last years of my studies, I analysed different types of research and made experiments proving or refuting some phenomenon in my projects. At first it was predominantly a phenomena that are often relatively unspecified at the beginning, and only after the completion of investigation they received a clear picture and messages.

When I summarize the list of my previous thoughts, I begin to gradually realize the subconscious goal. Goal showing that the whole thing was and is some sort of effort to point out small things in life, which I think concern each of us. Such trifles influence a man more or less towards some action. They can be a part of creation of our personality or reversely we are the element causing a change, which can be in essence so tiny that we do not even spot it. And so I feel that some of these small things are really worth out attention.

In this experiment, I decided to enter yet unexplored and perhaps deep waters, but the potential that I felt in it did not stop me on the shore of knowledge, and so I hope I did not drown here, but had learnt to swim and moved on.

Furthermore, in this theoretical part I try to disassemble a sound installation itself in accordance with its exterior - visual and conceptual level and all its stages of development. Simultaneously I am trying to look into a variety of related topics and sources of inspiration and gain valuable ideas for further work.

The sound installation is experimenting with different media with intermedial overlaps. From the Berounka River, I decided to extract information it contained from the acquired image using sound. Using a 3D program and a programmer we created a curve obtained by scanning the image. Then we converted it into numerical values. After consultation with the sound engineer and a musician, we used the values and we generated a waveform audio. The result was therefore information in the form of abstract melodies from the whole city called "Symphony", originating in the water, which spreads out all over Pilsen.

13. SEZNAM PŘÍLOH

Příloha 1

Až k vrcholu

Příloha 2

Půda

Příloha 3

Čistička

Příloha 4

Paměť vody

Příloha 5

Musíš se lépe dívat

Příloha 6

Metal kontra opera

Příloha 7

Obraz je zvuk, zvuk je...

Příloha 8

Vybrace vodní hladiny

Příloha 9

Vybrace vodní hladiny 2

Příloha 10

Kapka Berounky

Příloha 11

Reproduktor

Příloha 12

Audio - instalace

Příloha 1

Až k vrcholu

foto vlastní

Příloha 2

Půda

foto vlastní

Příloha 3

Čistička

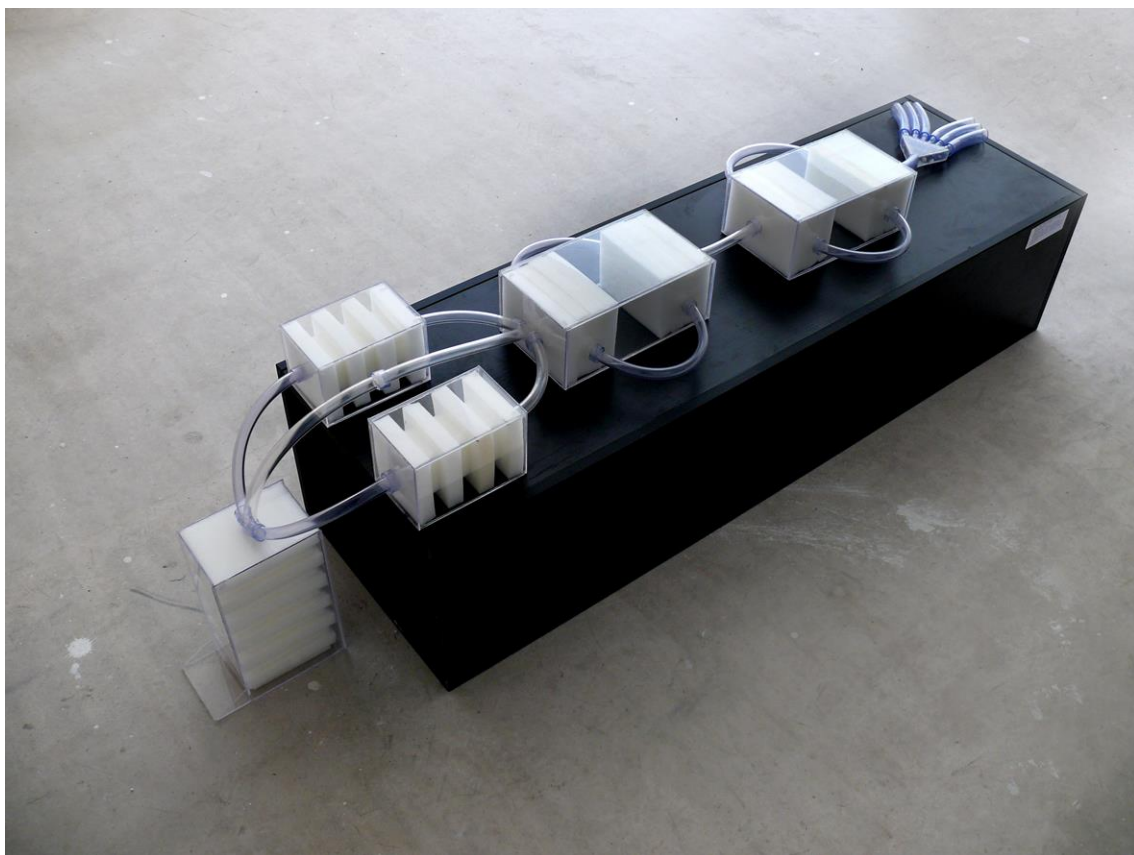

foto vlastní

Příloha 4

Paměť vody

foto vlastní

Příloha 5

Musíš se lépe dívat

foto vlastní

Příloha 6

Metal kontra opera

foto vlastní

Příloha 7

Obraz je zvuk, zvuk je...

foto vlastní

Příloha 8

Vybrance vodní hladiny

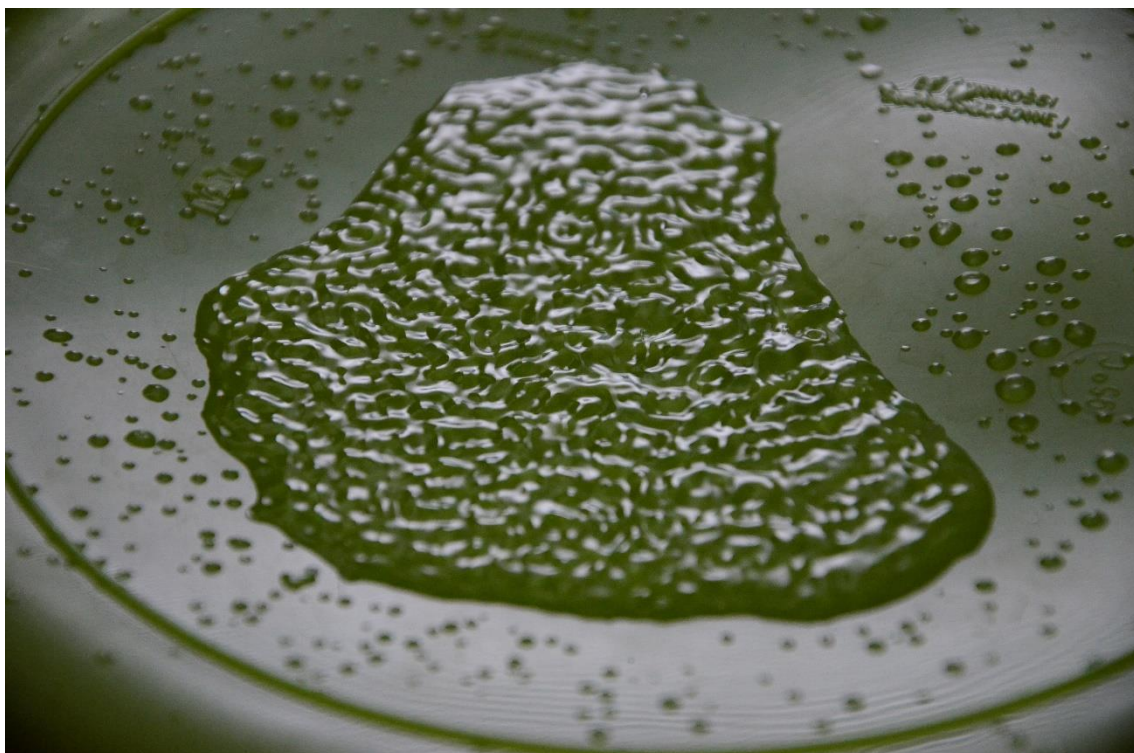

foto vlastní

Příloha 9

Vybrance vodní hladiny 2

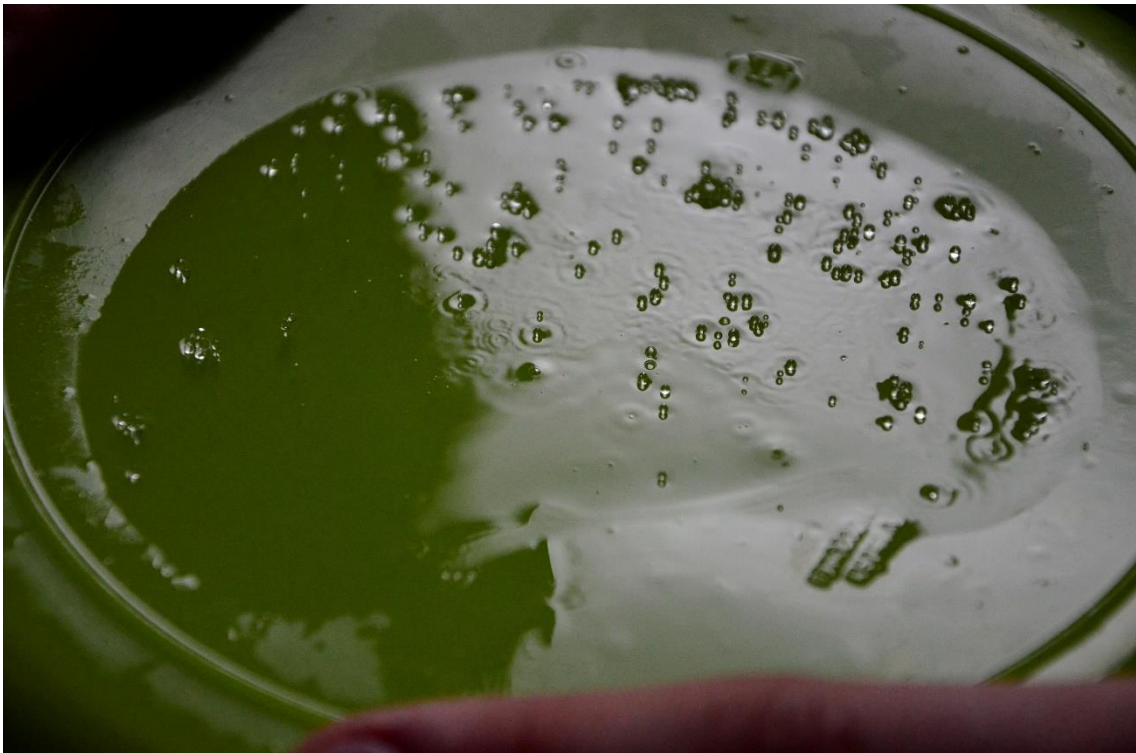

foto vlastní

Příloha 10

Kapka Berounky

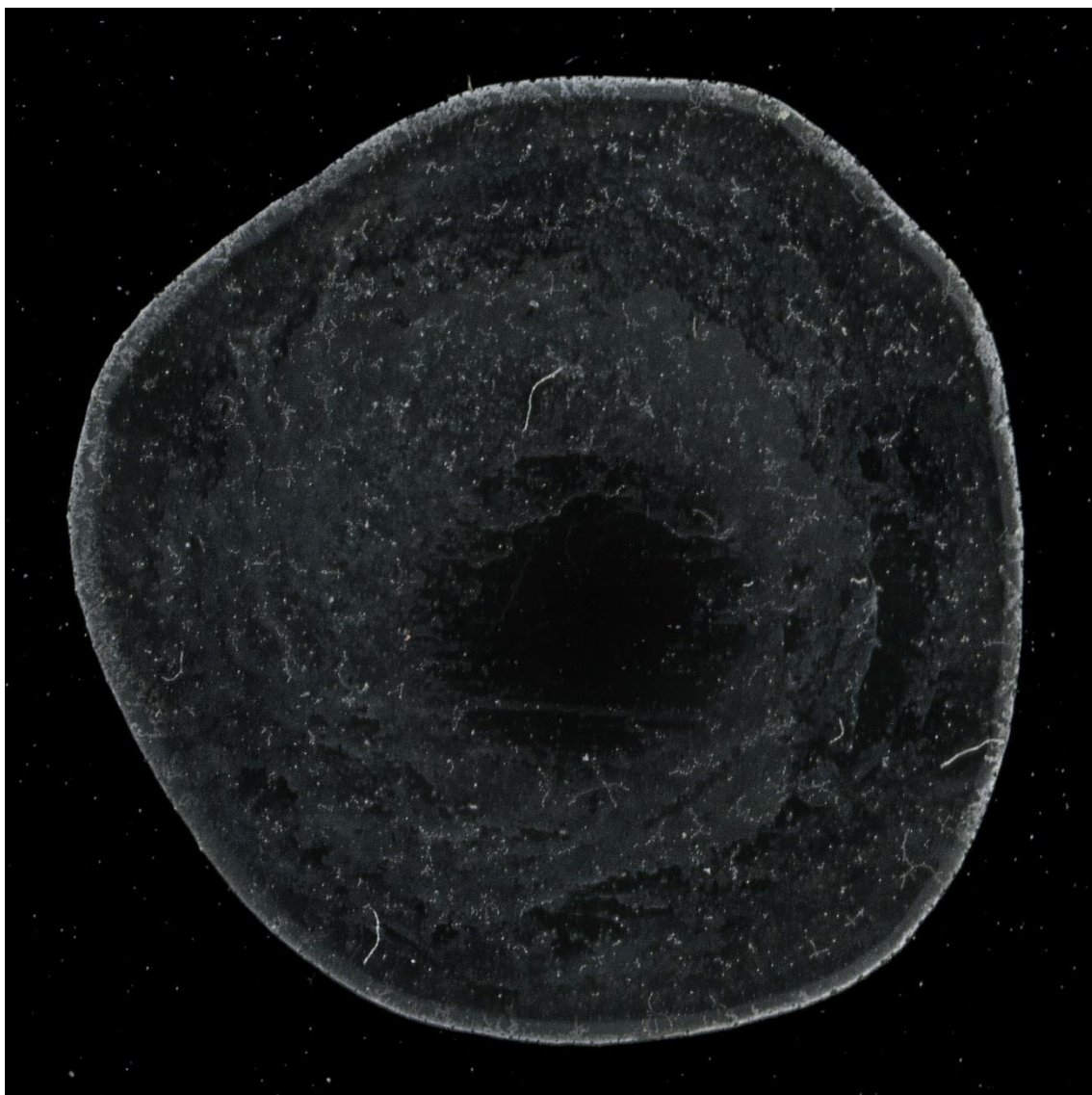

foto vlastní

Příloha 11

Reproduktor

foto vlastní

Příloha 12

Audio – instalace

foto vlastní

Audio – instalace

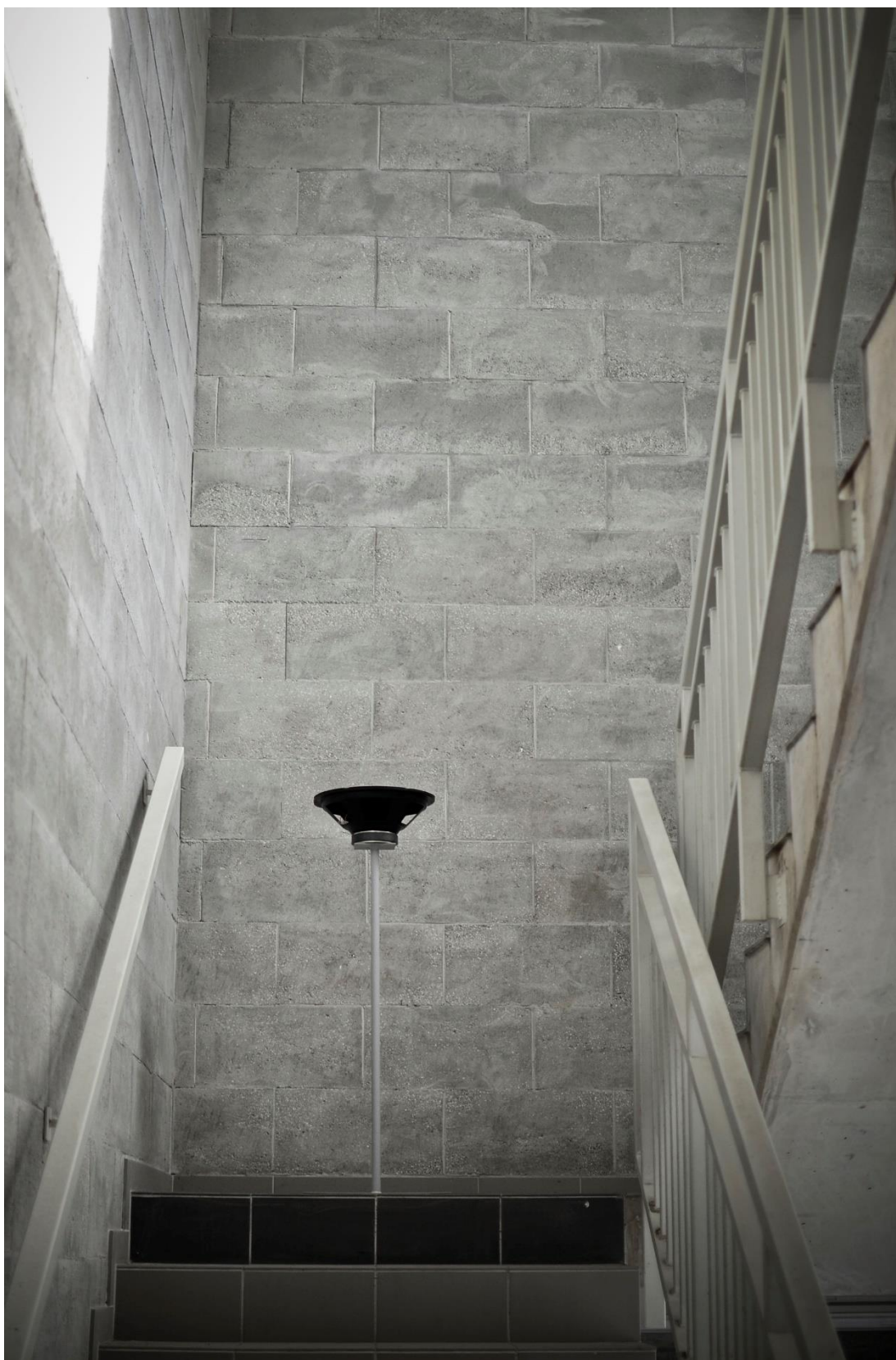

foto vlastní

Audio – instalace

foto vlastní